

2.3.2021

ישיבת ועדת איכות הסביבה

נוכחים: מולי ספקטור, יובל בר, אמיר פלג (יו"ר), רויטל דג'אווי-בן יעקב, דנה אדמון-אדרי, מרק מרקוס (נציג ציבור), יהודית מימון, אלה פלד (נציגת ציבור), עדי חמאווי (נציג ציבור), בשמת גלין (מנהלת אגף איכות הסביבה). תומר מאהלר (רכז איכות סביבה, מ.א. אשכול), אריק דניאל, עמי אוליאל (נציג ציבור), דודי אלון (סגן ראש המועצה) התנצלו – רותם בוקסבאום.

חסרים: רננה אילן (המשרד להגנת הסביבה), שחר יסינובסקי (היחידה הסביבתית נגב מערבי), ינון אגם (תברואן המועצה). נמרוד (פקח האגף לאיכות הסביבה).

אישור פרוטוקולים

הפרוטוקולים של ישיבות הוועדה באוקטובר 2020 ודצמבר 2020 אושרו על ידי חברי הוועדה.

עדכונים:

תוכנית כוללנית בנושא איכה"ס וקיימות: התקיימה פגישה עם רננה (מנהלת אגף אסטרטגי). לדבריה עלות כתיבת פרק בתוכנית הכוללנית (תוכנית אב) מאוד גבוהה וכל נושא תוכנית האב תקוע כרגע בגלל נושא תקציבי. בשיחה עם רננה הוצע לתכנן תוכנית מדיניות – תוכנית עבודה לטווח הקצר והבינוני. גם העלות שלה נמוכה יותר כ-200 אלף ₪ במקרה שלוקחים יועץ מהתחום והוא מייצר תוכנית עבודה. רננה הציע אפשרויות לגיוס תקציבים כגון מתוך התוכנית הגדולה לטיפול בפסולת חקלאית שיוצאת לדרך. התקיימה פנייה לסגן ראש המועצה להוביל פגישה בנושא זה.

בדיקת המבנה הארגוני של האגף לאיכה"ס על ידי יועץ ארגוני: בפגישת הוועדה עם הנהלת המועצה לפני שנה (ינואר 2020) סוכם שימונה יועץ ארגוני שיעבוד באגף ויבחן את המבנה הארגוני שלו ואת עבודת האגף. לפי הבנתנו נפתלי לדר היועץ הארגוני היה אמור להכנס לאגף ולעבוד איתו. ביקשתי פגישה עם ראש המועצה על נושא זה כדי לבדוק מה התבצע בשנה האחרונה. זה מתחבר גם לסעיף הראשון שדיברנו עליו של תוכנית עבודה לטווח קצר וטווח ארוך לאגף.

דו"ח שביעות רצון של תושבי המועצה: הסקר הוצג למליאה. אגף איכות הסביבה קיבל ציונים נמוכים יחסית. נושא איכות הסביבה מקבל תשומת לב גבוהה מהתושבים (מה שמיוצג היטב על ידי המליאה שמציבה נושא זה בראש סדר העדיפויות כל שנה). התושבים רואים בנושא איכה"ס נושא חשוב מאוד שראוי לטיפול ושיפור כל הזמן. זה אחד הנושאים שבראש סדר העדיפויות של התושבים וחשוב לזכור זאת כל פעם שאנחנו נפגשים פה ודנים בנושאי איכה"ס. הוועדה מייצגת את התושבים ואת רצונם לראות שיפור ושינוי בתחום.

אירוע קבורת פסולת חקלאית במושב שדי אברהם: אירוע מאוד גדול ומאוד חמור של קבירת פסולת חקלאית במושב שדי אברהם. כוחות האכיפה (רט"ג) זיהו את המעשה וביצעו שם אכיפה משמעותית

מאוד. יצא פרסום בנושא של משרד הגנ"ס. נתפסו שם מאות טונות של פסולת מכל הסוגים (גזם, ניילון, אריזות וכו'). אחד הדברים הבעייתיים מבחינת הוועדה הוא שבעוד החקלאי נתפס ויושת עליו קנס ואולי גם דין פלילי הגורם המתווך, זה שחופר את הבורות וקובר בתוכם את הפסולת, יוצא פעמים רבות נקי לחלוטין מאירועים כאלו. יש קבוצה של קבלנים עם שופל שהם בעצם "פיקסרים" – הם מסדרים לחקלאי את ענייני הפסולת. אבל האופן שהם עושים זאת הוא פעמים רבות לקבור את הפסולת בבור או לזרוק אותה בחורשה. הוועדה מקווה שגורמי האכיפה כגון המשטרה הירוקה ידעו לטפל גם בבעיה של מי שקובר בפועל את הפסולת. יו"ר הוועדה מבקש מהוועדה לאשר לו להוציא מכתב בנושא למפקד המשטרה הירוקה (הוועדה אישרה).

נושא השירות הווטרינרי: התקיימה פגישה של מנהלת האגף וסגן ראש המועצה עם אנשי אשכול הרשויות נגב מערבי. בסה"כ נראה שיש שביעות רצון מהשירות שניתן ע"י אשכול הרשויות. אחד הנושאים שחשובים לוועדה והודגשו ע"י חבריה הוא שהפניות בנושא כלבים משוטטים וטרינריה וכו' יגיעו ישירות למוקד המועצה והתושבים לא יתבקשו לפנות למוקד נפרד. יש מוקד מועצתי שמבסס את מקומו, שעובד טוב, ראוי שמוקד המועצה יטפל בפניות הווטרינריות וייצר אח"כ ממשק מול מוקד אשכול הרשויות. סגן ראש המועצה עדכן שהתקיימה פגישה בין הווטרינר של אשכול הרשויות ומוקד המועצה כדי לסנכרן ביניהם. סוכם שיהיה מעקב מלא של מוקד המועצה על הפניות של תושבי המועצה בנושא זה. הפניה יכולה להיות גם למוקד המועצה וגם למוקד הווטרינרי של אשכול הרשויות. האגף ביקש דוח על תפיסות כלבים ופילוח לפי ישובים ויעדכן את הוועדה. בשמת ותומר אמרו שהעבודה עם אשכול הרשויות בתחום הווטרינרי טובה מאוד.

הרעלת כלבים בנחל הבשור – בדיקות המים מהנחל הגיעו ולא ניתן היה להסיק שהכלבים הורעלו ממי הנחל. הכלבים לא נשלחו לנתיחה לאחר המוות. סגן ראש המועצה עדכן שהוא נפגש בנושא זה עם טל שמיר ואשרה גבאי. אי אפשר להתעלם מאירוע כזה ובאחריות המועצה להציב שילוט לאורך הנחל בנוגע לאיסור רחצה וכו'.

מבצע פינוי פסולת בניין – התקבל סכום של כמיליון ₪ לפני יותר משנה. הוועדה שאלה מה קורה בנושא זה. תומר עדכן שהייתה בעיה בירוקרטית מול המשרד להגנת הסביבה. הבעיה ככל הנראה נפתרה וצריך בקרוב לצאת למכרז לבחירת קבלן.

כוחות וגורמי אכיפה שנמצאים במועצה – חבר הוועדה אריק דניאל העלה בקשה לביצוע מיפוי מסודר של כל גורמי האכיפה הפועלים בתחום איכות הסביבה במועצה. הוועדה ביקשה מתומר להכין מסמך מסודר של מעגלי האכיפה של איכות הסביבה במועצה. מי מפעיל את מי? מי מעל מי? מי לצד מי? משטרה ירוקה? יחידה סביבתית? רט"ג וכו'.

פינוי פסולת אלקטרונית – נכון לעכשיו יש בעיות עם הקבלן שנבחר במכרז והנושא הזה תקוע. הקבלן הבין שזה לא כלכלי עבורו והחליט לסגת מהמכרז. גם אין הסברה מספקת סביב פינוי מחזור האלקטרוניקה הקטנות בתוך היישובים. יהודית מימון ציינה שמנהלת האגף אמרה שלקראת פסח יהיה איסוף פסולת אלקטרונית מהישובים. עדי חמאווי ציין שאשכול הרשויות מחפש פתרון לנושא וככל

הנראה יהיה ממשק שיאפשר לחברת איסוף הפסולת להגיע ישירות לבית התושב ולאסוף ממנו את הפסולת האלקטרונית.

דוחות האגף לוועדה – מומלץ מאוד לחברי הוועדה לקרוא את הדוחות האלו. הם כלי עזר מצויין לוועדה ולאגף. (א) נושא פרוייקט איסוף חומרי ההדברה – היכן זה עומד? האם התחיל? האם זה מוצלח? האם זה מלווה בהסברה ויצירת מודעות אצל החקלאים? (ב) פגישות האגף עם הישובים – מהלך חשוב וכלי עבודה חשוב. נשמח לקבל את סיכומי הפגישות האלו. הוועדה מבקשת לשלב את נציגי הוועדה בפגישות בישובים בהם גרים הנציגים. תומר עדכן שהמטרה היא להיפגש אחת לשנה עם הנהגת הישוב שיכירו את האגף וידעו לפנות אליו. רבים מהישובים לא מודעים לכל השירותים שהם צריכים לקבל. המטרה של האגף היא לקיים לפחות פגישה שנתית אחת עם הנהגת כל ישוב (ג) נושא השריפות – כיצד מוודאים שעלות השופל מושטת על מבצע השריפה? (ד) מיעוט דוחות והתרעות – בדוח מתוארים מפגעי זבובים ושריפות אבל כמעט אין אכיפה של אזהרות/התרעות ודוחות. אם יש דברים חמורים יש להביא את כוחות האכיפה הנוספים בגזרה כדי לאכוף (ה) מספר גבוה של פניות תושבים בנושא אשפה ומחזור – יש לבדוק שוב את הממשק מול אשכול נגב מערבי וחברות המחזור ולהבין מדוע יש תלונות כל הזמן ובמספרים גדולים. הוועדה מבקשת פילוח באיזה נושאים פונים – אי הפיכת פחים? פחים מלוכלכים? פניות מחזור מלאות? עדי חמאווי עדכן שעומד להיכנס מערך של פיקוח על הפסולת הביתית על ידי ציפים, משקל ומצלמות. מי שפועל מול הקבלנים הוא אשכול הרשויות. תומר והאגף פועלים יותר בשוטף (החלפת פחים וכדומה).

מינים פולשים בדרום המועצה

חברת הוועדה דנה אדמון עדכנה בנושא בשמה ובשם אושרה גבאי (אחראית נושא שטחים פתוחים). אגודת חבל שלום פנתה למועצה בנושא המינים הפולשים ומתוך זה נוצר שת"פ שמתקדם יפה. המין הפולש נקרא שיטה אוסטרלית (עלי ערבה). שיח/עץ בגובה 5 מטר. הוא בראש רשימת המינים הפולשים של משרד החקלאות. לרוב היו כורתים את העצים ומורחים עליהם חומר הדברה. זה לא עובד והעץ מתרבה בצורה בלתי נשלטת. יש נזקים לשטחים פתוחים, מגרשי ספורט, מערכות ביוב, ולשטחים חקלאיים כמו חממות ועוד. האגף האסטרטגי לקח את זה תחת אחריותו ובהובלת אושרה. נוצר קשר עם פרופ' מומחה בתחום וכרגע התחיל להתקיים ניסוי עם חומרים מאוד חזקים כדי לחסל את העצים באופן סופי. זה פיילוט בקנה מידה ארצי כי מהניסוי הולך לצאת פרוטוקול טיפול בנושא זה. המועצה ממנת את הניסוי הראשון. הניסוי עצמו הוא סכום קטן יחסית. אחרי הניסוי יצא פרוטוקול טיפול ויצטרך להיות מבצע חיסול. אין עדיין סכום סופי של עלויות. היה ניסוי ראשוני לפני כמה שבועות. השלב הראשון הוא פיילוט. שלב שני הוא לייצר מבצע יחד עם המועצה ומשרדי הממשלה הרלבנטיים לטיפול במפגע. שלב שלישי הוא גיוס ושיתוף התושבים, הסברה למניעת המפגע וכו'. השאיפה היא לחוקק חוק עזר בנושא של מינים פולשים במועצה – חוק שיחייב למשל כל חקלאי לשמור על השטח שלו נקי ממינים פולשים.

היכרות עם דודי אלון - סגן ראש המועצה ומחזיק תיק איכות הסביבה

דודי ציין שבשיחות עם מועצות שכנות ועם משרד הגנ"ס הועדה לאיכות הסביבה באשכול צוינה כאחת המובילות באזור הדרום. למרות שהוועדה לא נוכחת מספיק בציבור חשוב לציין שיש לוועדה השפעה גדולה על מה שקרה בשנה האחרונה באגף איכות הסביבה ובתחום איכה"ס במועצה. לפי החזון של דודי אגף איכות הסביבה יעבור שינויים בשנה הקרובה. גם בהיבט הפרסונלי (בשמת תסיים את תפקידה בקיץ הקרוב ותצא לפנסיה) וגם בהיבט המבני של האגף. לפי החזון של דודי מנהל החקלאות המועצתי יעבוד יחד עם האגף לאיכה"ס והוועדה תהיה חלק מהמבנה הארגוני של האגף שישלב איכות סביבה, חקלאות וקיימות. הטיפול בפסולת החקלאית הוא האתגר המשמעותי ביותר שיפתור לנו בעיות רבות אחרות כגון סניטציה וזבובים ושריפות. כרגע מחכים שקרן הניקיון תשחרר תקציב להקמת המערך לטיפול בפסולת החקלאית שיתבצע תחת אשכול נגב מערבי. בימים האחרונים המועצה חתמה עם אשכול הרשויות על הסכם להקמת מערך הפסולת החקלאית. המערך ישב במועצת אשכול ויתן שרות לכל הרשויות באשכול הנגב המערבי. המטרה היא שמערך הפסולת החקלאית יוקם בשנה הקרובה.

בלי אכיפה משמעותית ורצינית לא נצליח לקדם את הטיפול בפסולת החקלאית. בנוסף היו יכולים לקדם ולייצר פתרונות גם עד היום. ברמת נגב למשל מפנים החקלאים את הגזם בצורה מסודרת למפח"ק שמנוהל על ידי המועצה והם לא סובלים שם משריפות. נושא הניילון גם על ראש סדר העדיפויות מול קבלני איסוף ניילון ויזמים מהתחום שמעוניינים להקים מפעל שהופך ניילון למשטחים. גם מול הרפתות יש התקדמות בנושא שימוש בפסולת חקלאית למיצוק הפרשות של הפרות. בנוסף רפת חדשה שמוקמת בחלוציות תוקם עם אתר קומפוסט צמוד ומתקדם (הוועדה הדגישה את הצורך להוביל אכיפה תקיפה נגד הרפתות כדי למנוע היווצרות זבובים). נושא נוסף שמקדם הסגן הוא חוק עזר לנושא הפסולת החקלאית בשיתוף משרד הגנה"ס ומרכז המועצות האזוריות. הסגן ציין גם את מערכת ה-GIS המועצתית בה ימופו אתרי פסולת חקלאית ושטחי החקלאות ושיוכם לכל חקלאי. זה יעזור מאוד בנושא אכיפת הפסולת החקלאית.

הוועדה ציינה שמינוי רכז חקלאות מועצתי הוא בשורה גדולה. הוועדה חזרה וציינה בשנתיים האחרונות את החשיבות של נושא השילוב בין החקלאות לאיכה"ס. העובדה שיהיה בעל תפקיד שיהיה בממשק עם החקלאים, האגף, הוועדה וכו' היא חשובה ביותר. גם נושא קידום הטיפול בפסולת החקלאית בדחיפה חזקה של סגן ראש המועצה חשוב מאוד ויכול לייצר פתרון לרוב הבעיות הסביבתיות במועצה. הוועדה הודתה לדודי ואיחלה לו בהצלחה.

מצגת טיפול בזבובים בקיץ תשפ"א – תומר מהאלר

תומר פתח בתיאור המפגעים הגדולים של שנת 2020 ובראשם מפגע השלכת בוצת רפתות בבארי, רפת חולית, אתר גוד פוסט ומפגעי גזם עגבניות וסברס. בינואר ופברואר היו ענני זבובונים מהסברס. הבעיה נפתרה רק לאחר שיח של עובדי האגף עם החקלאים. במרץ רפת חולית יצרה מפגע זבובים גדול מאוד בדרום המועצה. בוצעה אכיפה של האגף ששיתף את גורמי האכיפה של המשרד להגנ"ס (טטיאנה –

אחראית מפגעים באזור דרום). במרץ הייתה בעיה עם הלולים של כיסופים – פח פגרים שלא פונה בצורה טובה. הם קיבלו קנסות. בהמשך השנה, בעקבות הדוחות וההתרעות הם קנו מתקן מיוחד לטיפול בפגרים. מאז לא נוצרה בעיה בכיסופים. במרץ יש גם את גזם העגבניות עם הפירות שנרקבים ומייצרים זבובים. הרבעון השני היה עם המפגעים הכי קשים – **רפת חולית** עדיין יצרה זבובים. במאי היו ערמות זבל חי שהובל ישר מהרפתות לשדות. מדובר על זבל **מרפת חולית** שהונה ליד כיסופים ומייצר בפוטנציאל כמויות ענק של זבובים – האגף הצליח למנוע את המפגע. הוועדה העירה שהשם שחוזר פעם אחר פעם כמייצר סדרתי של מפגעים סביבתיים הוא **רפת חולית**. באותו חודש אתר גודפוסט ייצר כמויות גדולות מאוד של זבובים. בחודש מאי היה את אירוע השלכת הבוצה בבארי. המזל היה שהבוצה הושלכה במקום קצת מרוחק שייצר זבובים בעיקר לקיבוץ בארי. מדובר על 16 מערומים של זבל פרות חי. עובדי האגף הגיעו לאירוע כ-5 ימים אחרי ההשלכה עקב דיווח של יובל בר מבארי. היו מיליוני זבובים. ניתנו 13 קנסות שלא שולמו עקב בעיה משפטית. בחודש יוני היו מקשות של אבטיחי גרעינים שייצרו זבובים. נשלחה בקשה לגדש"ים לדסקס את השדות באופן מידי. חודש אוגוסט 2020 התאפיין בדגירת זבובים בעגבניות. היו מפגעים של זבובים עוקצים באזור ישע. נמצאו מפגעים שגרמו לזה. נובמבר-אוקטובר שוב **רפת חולית** מייצרת זבובים בפתחה. קיבלו קנסות והוזמנה טטיאנה ממשד הגנת הסביבה ומוריה מהיחידה הסביבתית. בוצע שימוע ל**רפת חולית** על ידי ראש המועצה. הוועדה שאלה על השימוע לרפת חולית והבינה שתוצאות השימוע לא ברורות ולא ידועות. **הוועדה רואה את ההתנהלות המקילה של המועצה מול רפת חולית בחומרה רבה**. יו"ר הוועדה מדגיש שהוא ביקש תשובות ברורות מראש המועצה ומבשמת בנוגע לשימועים לרפת חולית (פרוטוקולים, מסמכים וכו') לא התקבלו תשובות. תומר הציג טבלה עם אירועי הזבובים בהתאם לחודשים השונים אולם לפעמים יכול להיות אירוע אחד גדול בחודש שיגרום למפגעים קשים מאוד. הטבלה כן יכולה להראות על עונות, על מגמות, על גידולים שונים בכל עונה אולם היא לא בטוח מייצגת נאמנה את כמות הזבובים שאנחנו מרגישים בפועל. היו סה"כ 158 מפגעי זבובים מתועדים בשנה החולפת וניתן יהיה להשוות זאת לשנה הנוכחית. לסיכום 2020 – היו עליות וירידות. מאי היה החודש עם מספר המפגעים הגדול ביותר. המקרים הקשים ביותר של זבובים היו כתוצאה מזבל חי בשדות, רפתות ואתרי קומפוסט. יש כוונה של האגף להשקיע יותר מאמץ סביב סוגי מפגעים אלו. בדרום המועצה סבלו מזרם קבוע של זבובים. לא היו מקרי זבובונים מהסברס בעקבות קשר עם המגדלים אבל בתחילת 2021 כבר התחלנו לראות התגברות משדות הסברס. סוגי זבובים - תומר פירט על סוגי הזבובים השונים במועצה. לדבריו חשוב לייצר הסברה בקרב התושבים מכיוון שאם התושבים ידעו לזהות את סוגי הזבובים ולדווח עליהם עבודת הניטור של פקחי האגף תהיה יעילה יותר

מתודולוגית פיקוח – השינוי המרכזי שביצע האגף בהקשר זה היה לצפות ולמנוע מראש את מפגעי הזבובים. לא לרוץ ו"לכבות שריפות" – אלא להכין מראש תוכנית של התמודדות עם כל מפגע (לדוגמא תחום האבטיחים והסברס). עבודה ישירות מול חקלאים, אכיפה חזקה ומניעה. בקרוב יקבלו נמרוד ותומר סמכויות אכיפה. בנוסף יתווסף פקח חדש לאגף. יהיו שלושה פקחים + ינון. הפקחים נמצאים בשטח כל יום באופן רציף ומזהים מפגעים רבים בעת התרחשותם. יש קושי מבחינת חוק הניקיון שדורש לראות את

עשיית המפגע כמו עיניך. האגף מתכוון להציב מצלמות בשטחים ואזורים רגישים. נמרוד ותומר יצרו קבוצה עם פקחים נוספים ממועצות הנגב המערבי לצורך עבודה משותפת והעברת מידע. ישנה עבודה יומיומית ושת"פ עם רט"ג, משטרה ירוקה, יחידה סביבתית (שחר) ומג"ב (מתמיד). העבודה עם יערה ועדן מרט"ג השתפרה מאוד בעיקר סביב נושא השריפות. יש קשר עם משטרה ירוקה ועבודה טובה איתה. בחלק מהמקומות הסמכויות שלנו לא נותנות פתרון כמו ערימות קומפוסט בשדות וערימות זבל חי בשדות. יש פרצה בחוק בהקשר זה.

תכנון ועבודה מול גאנט של גידולים חקלאיים – תומר יצר טבלה של גאנט גידולים חקלאיים אל מול מפגעים שיש בשטח. סוג מפגעים מול זמני יצור זבובים. זו טבלה כללית וזה יכול להשתנות מעונה לעונה ומגדלים יכולים להפגיע פתאום בתקופת הגידול וסוג הגידול. הוועדה העירה שטבלה כזו מאפשרת עבודה משותפת עם רכז החקלאות ועם הדוברות ולייצר פנייה למגדלים בהתאם לעונה ולצפי הגידול ולייצר הסברה ושיתוף פעולה ועבודה מונעת. תומר ציין שהמטרה היא להוציא מכתבים לחקלאים לפי זמנים, עונות וסוגי גידולים. בנוסף לייצר שיח ורענון מול החקלאים. לעבוד מול החקלאים ולשפר את ממשקי מניעת הזבובים. ממשקי התפעול והפרקטיקות של התפעול יהיו מפחיתות זבובים. אם יש שדה אבטיחים באזור מסויים ניתן לתגבר את המלכודות בישוב ליד מראש. כנ"ל לגבי מנגו בשדה ניצן או סברסים בפתחה. הוכנה תוכנית עבודה שבועית לפקחי הסביבה עם עסקים פוטנציאליים לייצור זבובים שצריך לבדוק באופן רציף (לולים, רפתות, אתרי קומפוסט ועוד). במפגעים גדולים מתבצע ריכוז מאמץ של הפקחים. **ברגע שתוכנית הטיפול בפסולת חקלאית וגזם תצא לפועל זה יעזור מאוד בהפחתת עומסים ומפגעים.** העבודה תחולק בין שלושה פקחים לפי אזורי פיקוח. המטרה לעבור פעמיים בשבוע במקומות המועדים לפורענות ויצירת מפגע. הגעה פעמיים בשבוע מאפשרת לשבת לחקלאים על הוריד ולהימנע מהפתעות.

מנהל חקלאות – ברגע שימונה מנהל חקלאות הרבה תפקידים של תומר והאגף יעברו אליו. למשל: (1) קידום פתרונות קצה לפסולת חקלאית (2) שיפור הסברה ושיח מול החקלאים ועוד. הוועדה ביקשה שאחראי התברואה ינון יהיה נוכח בישיבות ויעדכן את הוועדה על תחום זה. קבלן תברואה – ההתחלה מולו הייתה קשה מכיוון שהוא התחיל באיחור באביב 2020 (בגלל המכרז). סה"כ מרוצים כרגע מהקבלן. ריסוס הפחים לא בוצע בצורה יסודית מספיק. כרגע יש עבודה טובה ושיח טוב עם הצוות הנוכחי של הקבלן שעובד באשכול. גם עבור ינון זו שנה ראשונה בתפקיד ועבורו זו גם הייתה שנת למידה.

הוועדה ביקשה שתהיה הסברה הרבה יותר נרחבת מול הציבור על כל נושא הטיפול בזבובים וההתמודדות של המועצה עם מפגעים סביבתיים. נושא הזבובים הוא אחד המציקים והמפריעים ביותר לתושבים ואם הם יהיו שותפים למידע ולהבנה של התהליכים שמתרחשים במועצה זה יהיה בעל חשיבות רבה. אם התושבים יראו תוכנית עבודה מסודרת עם מגמות עתידיות, עם פעולות לפי עונות ולפי גידולים וכו' הם יבינו שיש משהו שמנסה לטפל בתופעה ולשפר את המצב. הוועדה ציינה לשבח את עבודתו של תומר ואת המצגת החשובה שהוצגה לה.